

Μεταμόσχευση

Συγκεκριμένα η μεταμόσχευση είναι η εγχείρηση κατά την οποία υγιή όργανα, ιστοί ή κύτταρα μεταφέρονται από έναν εκλιπόντα ή ζωντανό δότη σε έναν χρονίως πάσχοντα ασθενή, με σκοπό την αποκατάσταση της λειτουργίας κάποιου οργάνου του που βρίσκεται σε ανεπάρκεια.

Τα όργανα τα οποία μπορούν να μεταμοσχευτούν είναι οι νεφροί, η καρδιά, το ήπαρ, οι πνεύμονες, το πάγκρεας και τμήμα του λεπτού εντέρου. Ιστοί και κύτταρα που μπορούν να μεταμοσχευτούν είναι το δέρμα, τα οστά, οι χόνδροι, οι βαλβίδες της καρδιάς, ο κερατοειδής χιτώνας του οφθαλμού, αιμοποιητικά κύτταρα κ.ά.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΙΣΤΟΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ;

Η ιστοσυμβατότητα δύο ατόμων, ή αλλιώς η ιστική ομοιότητά τους, καθορίζεται από τα αντιγόνα ιστοσυμβατότητας (HLA). Τα HLA αντιγόνα είναι ειδικά μόρια που εκφράζονται πάνω στα κύτταρά, τα οποία είναι διαφορετικά σε κάθε άτομο και καθορίζουν τον «ιστικό τύπο» του. Προσδιορίζονται σε ειδικά εργαστήρια ιστοσυμβατότητας σε δείγμα αίματος και η σύγκριση του ιστικού τύπου δύο ατόμων μας επιτρέπει να προσδιορίσουμε την ομοιότητα-συμβατότητα μεταξύ τους. Τα HLA αντιγόνα είναι κληρονομικά και αποτελούν τη μοριακή ταυτότητα του οργανισμού μας. Επειδή είναι ιδιαίτερα ποικιλόμορφα, ο αριθμός των διαφορετικών ιστικών τύπων είναι τεράστιος με αποτέλεσμα να καθιστούν την εξεύρεση δύο ατόμων με τον ίδιο ιστικό τύπο ιδιαίτερα δύσκολη. Η πιθανότητα HLA-ομοιότητας δύο τυχαίων ατόμων κυμαίνεται από 1:20.000 έως και 1:1.000.000.

ΕΥΡΕΣΗ ΔΟΤΗ ΣΥΜΒΑΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΑΣΘΕΝΗ

Επειδή τα αντιγόνα HLA κληρονομούνται από τους γονείς, η πρώτη αναζήτηση κατάλληλου δότη για έναν ασθενή με πιθανότητα 25% επιτυχίας γίνεται ανάμεσα στα αδέρφια του. Μόνο το 1/3 των ασθενών θα βρουν συγγενή συμβατό δότη. Για τους υπόλοιπους, θα πρέπει να αναζητηθεί μη συγγενής δότης ανάμεσα σε εθελοντές σαν εσένα που θέλουν και μπορούν να δωρίσουν μυελό των οστών για οποιονδήποτε ασθενή έχει ανάγκη.

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΝ ΒΡΕΘΩ ΣΥΜΒΑΤΟΣ ΜΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΣΘΕΝΗ;

Εάν ένας εθελοντής δότης βρεθεί συμβατός με έναν ασθενή, αρχικά θα ερωτηθεί για να επιβεβαιώσει την πρόθεσή του να πραγματοποιήσει τη δωρεά. Σε καταφατική απάντηση, θα κληθεί για ενημέρωση και ευρύτερο εργαστηριακό έλεγχο με συμπληρωματικές εξετάσεις διασφάλισης της συμβατότητας.

Στη συνέχεια υποβάλλεται σε πλήρη ιατρικό έλεγχο τουλάχιστον τρεις εβδομάδες πριν από τη συλλογή μοσχεύματος για την επιβεβαίωση της καλής κατάστασης της υγείας του. Ο δότης δεν έχει απολύτως καμία οικονομική επιβάρυνση για τους εργαστηριακούς και άλλους ιατρικούς ελέγχους. Ύστερα από αυτή τη διαδικασία ο δότης θα κληθεί εκ νέου να επιβεβαιώσει ότι θέλει να προχωρήσει με τη διαδικασία της συλλογής μοσχεύματος. Εν τούτοις, είναι εξαιρετικά σημαντικό ο δότης να είναι συνειδητοποιημένος και απολύτως βέβαιος για την απόφασή του. Πρέπει να τονιστεί ότι όλη η διαδικασία δωρεάς μοσχεύματος δεν επιφέρει καμία απολύτως επιβάρυνση στην υγεία του δότη.

ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ

Στην **ιατρική**, αιμοκάθαρση (επίσης **αιμοδιάλυση**, αγγλ. *hemodialysis*)^[1] είναι μία μέθοδος για τη μετακίνηση απόβλητων προϊόντων όπως η **κρεατινίνη** και η **ουρία**, με όμοιο τρόπο όπως του ύδατος από το **αίμα**, όταν ο νεφρός ευρίσκεται σε **νεφρική ανεπάρκεια**. Η αιμοκάθαρση είναι μια από τις τρεις μεθόδους νεφρικής υποκατάστασης, οι άλλες δύο είναι η **νεφρική μεταμόσχευση** και η περιτοναϊκή διάλυση.

Η αιμοκάθαρση μπορεί να εφαρμοστεί σε νοσοκομειακούς και εξωνοσοκομειακούς ασθενείς. Η χρόνια αιμοκάθαρση γίνεται σε ειδικές κλινικές Τεχνητού Νεφρού σε εξωτερικούς ασθενείς, ή σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους στο **νοσοκομείο**. Λιγότερο συχνά πραγματοποιείται στο σπίτι, με μόνο του τον ασθενή και με τη βοήθεια συγγενικού του προσώπου ή νοσηλεύτριας (home hemodialysis). Η θεραπεία

αιμοδιύλισης σε μία κλινική αρχίζει και κατευθύνεται από ειδικευμένο προσωπικό αποτελούμενο από νοσηλευτές και τεχνικούς.

Πλεονεκτήματα

- Χαμηλή θνητότητα
- Καλύτερος έλεγχος της αρτηριακής πίεσης και των κοιλιακών κραμπών
- Μικρότερος περιορισμός της δίαιτας
- Καλύτερη κάθαρση για τη καθημερινή αιμοκάθαρση: καλύτερη ανοχή και λιγότερες επιπλοκές με τη συχνότερη αιμοκάθαρση

Μειονεκτήματα

- Ελάττωση της ανεξαρτησίας γιατί οι ασθενείς δεν μπορούν να ταξιδεύσουν στο κόσμο λόγω έλλειψης υποστήριξης
- Απαιτούν περισσότερη υποστήριξη όπως υψηλή ποιότητα νερού και ηλεκτρισμού
- Απαιτούν αξιόπιστη τεχνολογία όπως μηχανήματα αιμοδιύλισης
- Η διαδικασία έχει επιπλοκές και οι δότες της φροντίδας πρέπει να έχουν αρκετή γνώση
- Απαιτεί χρόνο για ρύθμιση και καθαρισμό του μηχανήματος, δαπάνη με τα μηχανήματα και βοηθητικό προσωπικό

Βιβλιογραφία

<https://www.roche.gr/el/health/Metamosxeysh.html>

<https://www.xarisezoi.gr/faqs/>

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B9%CE%BC%CE%BF%CE%BA%CE%AC%CE%B8%CE%B1%CF%81%CF%83%CE%B7#:~:text=%CE%A3%CF%84%CE%B7%CE%BD%20%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%2C%20%CE%B1%CE%B9%CE%BC%CE%BF%CE%BA%CE%AC%CE%B8%CE%B1%CF%81%CF%83%CE%B7%2>

Χασάνι Ζαρίνα